

Valtuustoaloite koulumatkojen enimmäiskeston lyhentämisestä

9398/00.05.00/2025

Kaupunginvaltuusto 17.03.2025 § 23

Puheenjohtaja Paula Werning esitteli Keskustan valtuustoryhmän valtuutettujen Liisa Varjolan, Janne Wallin, Markku Pakkasen, Kimmo Jokirannan, Maija Lehtomäen, Laila Uljaksen, Kirsi Seppälän ja Mia Ylä-Outisen sekä valtuutettujen Henna Hovin, Kirsi Kekin ja Camilla Relanderin jättämän seuraavan valtuustoaloitteen:

”Kouvolalla on maantieteellisesti laajoja alueita sekä harveneva palveluverkko. Nämä aiheuttavat pitkiä koulukuljetusmatkoja, erityisesti siihen käytetyn ajan näkökulmasta. Valtakunnalliset ohjeistukset, joita Kouvola myös noudattaa, ohjaavat matka-aikoa seuraavasti:

Oppilaalle järjestettävä päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (*Perusopetuslaki 628/1998, 32 §.*) Tällä tarkoitetaan sitä, että yhtenäkkään koulupäivänä koulumatkan laskennallinen kesto odotuksineen ei saa ylittää mainittuja aikarajoja.

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että esiopetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita. (*Perusopetuslaki 628/1998, 6 § 1 mom.*)

Kouvolan laatimassa ohjeistuksessa määritellään matka-aikaa seuraavasti:

Koulumatka lasketaan väestörekisteriin merkitystä vakinaisesta osoitteesta lähikouluun, lyhintä kävelyreittiä pitkin. Matka mitataan lyhintä jalankulkukelpoista, yleisessä käytössä olevaa reittiä myöten kotiportilta kouluportille. Matkan mittaamisessa käytetään kaupungin käytössä olevaa mittausohjelmaa. (*Koulukuljetusperiaatteet, Kasvatus- ja opetuslautakunta 23.5.2024 § 42*)

Koulukuljetuksen ajallinen pituus vaikuttaa paljon lasten vapaa-aikaan ja harrastamiseen sekä lasten lepoon ja uneen käytettävissä olevaan aikaan. Perusopetuslaissa §24 määritellään, että oppilaan työmäärä saa olla enintään sellainen, että hänelle koulunkäyntiin, koulumatkoihin ja kotitehtäviin käytettävä aika huomioon ottaen jää riittävästi aikaa lepoon, virkistykseen ja harrastuksiin. YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 31 artiklassa mainittu lapsen oikeus leikkiin, harrastamiseen ja vapaa- aikaan ei myöskään sovi unohtua.

Kouvolassa on käytössä lain määrittämästä minimistä poikkeava linjaus, jonka mukaan 1-2 -luokkien oppilas on oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen, jos koulumatka ylittää kolme kilometriä.

Perusopetuslain § 32 mukaan, jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Kaupungin on siis mahdollista tehdä oma linjaus, joka on lakisääteistä rajaa alhaisempi oppilaan eduksi.

Logistiikka-alalta saatujen kokemusten perusteella lisäämällä koulukuljetusreittien suunnittelu- ja hankintaosaamista sekä ottamalla käyttöön nykyaikaista paikkatietoaineistoihin pohjaavaa reittisuunnittelun optimointiteknologiaa voidaan lyhentää koulukuljetusmatkoja sekä säästää kuljetuskustannuksista.

Opetuksen järjestäjänä ja koulukuljetuspalveluiden hankkijana kaupungilla tulisi olla tarkka seuranta koulukuljetusmatkojen kestosta. Tälle lukuvuodelle käyttöönotettu MunApp on hyvä alku, mutta otetaanko siitä vielä kaikki irti esimerkiksi näiden toteutuneiden koulutaksilla toteutettujen kuljetusmatkojen osalta?

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Kouvolassa valmistellaan ja otetaan käyttöön nykyistä paremmin lasten ja nuorten etu ja hyvinvointi huomioiva kouvolalainen koulumatkojen ohjeistus sekä seuranta perusopetusta saavan oppilaan osalta seuraavasti:

1. Oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi (2) tuntia nykyisen kahden ja puolen (2,5) tunnin sijaan.
2. Jos oppilas on täyttänyt lukuvuoden alkaessa 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kaksi ja puoli (2,5) tuntia nykyisen kolmen (3) tunnin sijaan.
3. Lyhimmäksi mahdolliseksi jalankulkukelpoiseksi reitiksi katsotaan reitti, joka on ympärivuotisesti jalankulkukelpoinen.
4. Kouvolan kaupunki ottaa käyttöön digitaalisen koulukuljetusten seurannan ja alkaa seurata oppilaskohtaisten koulumatka-aikojen toteutumista. Matka-aikojen sekä kuljetuskustannusten toteutumisesta aletaan raportoida kasvatus- ja opetuslautakunnalle.”

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.
